

Namn: Nathalie Simonsson

Ålder: 28

Utbildning: Botanik och teckenspråkskartläggning i Sverige och USA. Nathalie har även studerat och arbetat inom ekologiskt hållbart jordbruk i drygt 15 länder.

Gör: Ska snart resa till Papua Nya Guinea och göra en insats för hoya.

Vad tror du att du tänker när du är 60 och tittar tillbaka på Papua Nya Guinea: Jag tänker då på hur tacksam jag är att mina donatorer och jag tillsammans lyckades med målet att se döva barn växa upp till stolta individer med fullt teckenspråk och rättvisare liv, samtidigt som många hoyor hann räddas och nu sprids världen över genom de dövas plantskolor.

Nathalie vill bevara porslinsblommorna

Botanisten Nathalie Simonsson ska ge sig ut på en expedition i Papua Nya Guinea. Tanken är att hitta unika porslinsblomar och bevara dem innan de förstörs av skogshuggare. Växterna ska även göra att dövas situation blir bättre i landet.

En avskuren ranka blev startskottet för Nathalie Simonssons stora intresse för porslinsblommor eller hoya, som de heter på latin. Som 13-åring fick hon en bit av en släktings hoyasamling och såg med spänning den växa hemma hos sig. Sedan dess är hon fäst vid blomsläktet. Nu vill hon resa till Papua Nya Guinea och bevara porslinsblommorna innan de fördäras av skogshuggare.

En stor orörd regnskog finns i landet. Avverkningsområden har funnits i många år, dock i liten skala. Tempot hos dem som faller träd blir nu allt högre. Enligt Nathalie finns drygt en tredjedel av världens hoyaarter i Papua Nya Guinea.

– Därför har jag bråttom med att hitta unika hoyaarter, säger Nathalie, som nu drar igång ett drygt fem år långt projekt.

Hennes plan är att ge sig ut i naturen, gärna med hjälp av lokala döva guider. Med sin vana blick kan de hitta gömda porslinsblommor i den snåriga regnskogen. De samlar tillsammans in olika hoyaarter och odlar dem i trädgårdar. Sedan kan man skapa genbanker som utgör DNA*-material för den vetenskapliga forskningen, och som dessutom kan spridas till botaniska trädgårdar och användas som plantskolemateriale med mera. Sådant tar lång tid. Nathalie måste exempelvis kunna fastställa skillnader mellan olika typer av hoyor.

Nathalie hade länge varit nyfiken på Papua Nya

Guinea, som är ett av världens minst besökta länder, och dess växter. År 2005 satte hon sin fot i landet för första gången, lätt nervös. Dessförinnan hade hon varit volontär på ekologiska självförsörjande gårdar i Australien och blivit varnad för Nya Guinea.

”Du är galen som färdas dit ensam”, fick hon höra. Gamla föreställningar om nationen i norr lever kvar: att kannibalism fortfarande råder fast det är förbjudet i lag sedan 1970-talet. De blodiga stamkrigen satte också skräck i många. Det är förmodligen en av anledningarna till att stora delar av regnskogen i landet fortfarande är utforskad.

Men Nathalie kände sig allt tryggare medan hon reste runt i Papua Nya Guinea. En fredsprocess i landet pågår än. Av en slump mötte hon språkforskare som var på plats för att ge ett otal folkgrupper alfabet. I nationen talas över 800 olika språk. Språkforskarnas metod var att först lyssna på hur språken talades. Sedan fick de ett latinskt alfabet som skulle passa ihop med talet.

– Jag frågade dem: Men döva då? De fick sig en tankeställare. Själv blev jag nyfiken och inspirerad, berättar Nathalie.

Sagt och gjort. Nathalie, som har utbildning i botanik från Sverige, studerade till Sign language survey specialist (ung. en person som kartlägger teckenspråk) i den amerikanska staten North Dakota. Förra året reste hon till Papua Nya Guinea för andra gången. Tanken var att under två månader bilda sig en uppfattning om vad som krävdes inför expeditionen. Därmed slår Nathalie två flugor i en smäll eftersom hon får göra något som ligger henne varmt om hjärtat: att hjälpa döva och rädda hoyor.

Tanken inför den tredje vistelsen i landet är att när Nathalie vilar benen mellan vandringarna, samlar hon in bakgrundsinformation om döva. Hon tar reda på vilka behov döva har, vilka teckenspråk som används i landet, hur många dövsolor det finns och hur de fungerar. Allt detta för att i framtiden kunna starta större projektinsatser för döva. ▶▶

FAKTA OM HOYA

Hoya växer vilt i Sydostasien, från Indien till Polynesien. Oftast växer de som epifyter, det vill säga på en annan växt utan att ta näring från den. Några arter växer som buskar. Storleken på varje enskild blomma varierar: från några mm till cirka åtta cm. Hoya brukar finnas att köpa i vanliga blomsterbutiker.

Källa: Svenska hoyasällskapet

*DNA – (förkortning av ”deoxyribonucleic acid”) molekylen som är bärare av den ärftliga informationen i kroppens celler.

Mia-Maria fick tolkstipendium

Sveriges första tolkstipendium gick till Mia-Maria Björkstrand. Utmärkelsen delades ut av Stockholmstolkarna till minne av Monica Hermansson, som dog 2005.

Mia-Maria Björkstrand gjorde intryck på Monica Hermansson när de började lära känna varandra. De båda var tillfrågade att vara bedömare vid Auktorisationsverket år 2004. Tanken var att de skulle vara bland de första att auktorisera teckenspråkstolkar. Mia-Maria valde dock att hoppa av. Monica berättade för Stockholmstolkarnas VD och grundare, Kerstin Björk, om hennes avhopp och att hon var en mycket skicklig tolk. 2005 dog Monica. Sorgen var stor över förlusten. Monica Hermansson var en uppskattad och känd tolk.

Fyra år senare var enligt VD:n valet av den första tolkstipendiaten givet: Mia-Maria. Tanken med priset är att uppmuntra de tolkar som vågar tänja på gränserna och utmana sig själva, på samma sätt som Monica själv gjorde.

Mia-Maria var rörd när hon tog emot stipendiet värt 10.000 kronor, avsett för fortbildning. Motiveringen var "hennes mod att göra det oväntade* och hennes fantastiska förmåga att reflektera över hur hon kan använda sin kompetens".

– Det gäller att tänka "Jo, jag kan och vågar mig på nya saker", vilket inte alltid är lätt, säger hon.

Tidigare valde hon bort många saker och uppdrag för att hon var rädd för vad andra tyckte och inte hade tillräckligt bra självförtroende. Nu känner hon sig trygg i tolkrollen och har arbetat som tolk i elva år.

Mia-Maria Björkstrand, stolt tolkstipendiat. I bakgrunden foto på tolken Monica Hermansson, till vars minne stipendiet är instiftat.

– En bra tolk är som det här bordet, säger Mia-Maria och pekar på möbeln, som är kvadratisk med rundade hörn.

Med det menar hon att tolken anpassar sig till brukaren och situationen. Tolken måste enligt henne kunna se situationen i sin helhet. Då handlar det inte bara om språket. Samtidigt som tolken jobbar ska hon eller han också reflektera över vilka de olika brukarna är, hur vana tolkanvändare de är och hur stämningen är, och mycket annat.

– Det fungerar inte alltid att vara den där strikta "fyrkantiga" tolken som håller hårt på sin neutrala tolkroll. Ibland måste tolken ta hänsyn till andra saker också, säger Mia-Maria, som till vardags arbetar som tolklärare vid Västanviks folkhögskola och driver ett företag tillsammans med maken Niclas Björkstrand där de bland annat erbjuder tolkning och översättning.

Tolkstipendiet kommer eventuellt att delas ut igen om tre år när Stockholmstolkarna AB fyller 20 år 2012.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

** Ett exempel var enligt Kerstin Björk att Mia-Maria i egenskap av tolklärare lät sina elever vara med och praktisera på förbundet Sveriges dövblindas årsmöte i Västanvik 2008, trots att terminen redan var slut. Det var att ställa krav som inte är så vanliga*

►► Forts.från föreg. sida

En tolkutbildning kan till exempel inte komma igång förrän det är klarlagt vilka eller vilket teckenspråk som brukas. Hittills har hon hälsat på fyra dövsolor. Bara i en av dem är teckenspråkskunskapen hos de två lärarna god. I de andra används endast enkla tecken. Döva elever utmanas inte intellektuellt.

– Det är fruktansvärt att se hur eftersatta många döva är i Papua Nya Guinea, säger Nathalie, som vill ge döva barn teckenspråk vid tidig ålder.

Nathalie hoppas också att fynden i regnskogen leder till att döva vill starta odlingar och sälja porslinsblommor till hela världen. På så sätt kan de försörja sig. Nathalie vill även att undervisningsmaterial på teckenspråk framställs, och mycket annat. För att det cirka fem år långa projektet ska bli verklighet, krävs donationer.

Hur kan donatorerna veta att pengarna hamnar i rätta händer?

– Jag försäkrar att varenda krona går direkt till projektet då det bara är jag som har kontroll över bidragen. Donatorerna ska uppdateras om hur allting fortlöper.

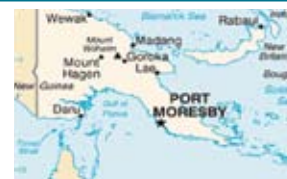
Du kan ju bli rik på kuppen i och med att du kanske startar egna hoyaodlingar. Hur kommenterar du det?

– Varför skulle jag vilja det? Jag har ju det gott ställt här i Sverige. Därför vill jag ge allt till döva i Papua Nya Guinea.

Pengarna går till att betala löner till lokala guider, bo på hotell i större städer (annars bor Nathalie hos stamfolk i byar) och köpa flygbiljetter då det transportmedlet många gånger är nödvändigt i det strapatsrika landet, med mera.

Nathalie har en hemsida: paradiseforest.net. Där kan du hitta mer information om hoya, döva i Papua Nya Guinea och om hennes projekt.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

FAKTA OM
PAPUA NYA GUINEA

Invånare: 6.500.000 (2008)

Statsskick: Monarki, enhetsstat

Yta: 462.840 km² (Sverige 450.295 km²)

Huvudstad: Port Moresby

Läs- och skrivkunighet: 57%

BNP: 1.030 amerikanska dollar per invånare (Sverige 55 620)

Språk: engelska, tok pisin och hiri motu har officiell ställning.

Religion: 69,5% protestanter, 27% katoliker och resten övriga religioner.

Källa: Utrikespolitiska institutet.